Dosar nr. 4r-1643/25
4-24118421-02-4r-15052025
Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani
judecător Ion Chirtoaca

D E C I Z I E
În numele Legii

09 aprilie 2026 mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții de Apel Centru, în componență:
Președintele completului, judecător Ion Bulhac
Judecătorii Natalia Mămăligă și Vitalie Pîslariuc

a judecat, în lipsa participanților la proces, în ordine de recurs, recursul declarat de către avocatul Pascal Iuliana în interesele recurentei Timuș Olga, împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 05 martie 2025, prin care a fost admisă contestația depusă de Timuș Anatolie și s-a anulat decizia de sancționare expusă în procesul-verbal cu privire la contravenție cu seria/nr. MAI06 423450 din 02.10.2024 întocmit în privința lui Timuș Anatolie în baza art. 69 alin. (1) Cod contravențional, cu încetarea procesul contravențional, din motiv că nu există faptul contravenției.

Colegiul penal al Curții de Apel Centru, -

A C O N S T A T A T:

La 02.10.2024, agentul constatator al IP Râșcani a DP mun. Chişinău a IGP, Primac Eduard a încheiat procesul-verbal cu privire la contravenţie cu seria/nr. MAI06 423450 în privința lui Timuș Anatolie, prin care acesta a fost recunoscut vinovat în comiterea contravenției prevăzute de art. 69 alin. (1) din Codul contravențional şi a fost sancţionat cu amendă în mărime de 10 unități convenționale, ce reprezintă echivalentul sumei de 500 de lei, pentru faptul că, la 30.09.2024, ora 13:21, aflându-se în mun. Chișinău, str. *****, manifesta comportament neadecvat exprimat prin cuvinte necenzurate și jignitoare în adresa cet. Timuș Olga.

Nefiind de acord cu decizia de sancționare emisă de agentul constatator pe procesul-verbal seria/nr. MAI06 423450 din 02.10.2024, contravenientul Timuș Anatolie a depus contestație în temeiul art.448 Cod Contravențional.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 05 martie 2025, a fost admisă contestația cet. Timuș Anatolie împotriva deciziei de sancţionare inclusă în procesul verbal cu privire la contravenţie cu seria/nr. MAI06 423450 din 02.10.2024, întocmită de către agentul constatator al IP Râșcani a DP mun. Chişinău a IGP, Primac Eduard, pe semnele contravenției, prevăzute de art. 69 alin. (1) din Codul contravențional. S-a anulat decizia de sancționare expusă în procesul verbal cu privire la contravenție cu seria/nr. MAI06 423450 din 02.10.2024 întocmit pe semnele

contravenției, prevăzute de art. 69 alin. (1) din Codul contravențional, prin care Timuș Anatolie a fost sancţionat cu amendă în cuantum de 10 (zece) de unități convenţionale, ce reprezintă echivalentul sumei de 500 (cinci sute) de lei. S-a încetat procesul contravențional pornit în privința lui Timuș Anatolie, pe semnele contravenției prevăzute de art. 69 alin. (1) din Codul contravențional, din motiv că nu există faptul contravenției în acțiunile acestuia.

Nefiind de acord cu hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 05 martie 2025, avocatul Pascal Iuliana în interesele recurentei Timuș Olga, a depus recurs, prin care a solicitat admiterea recursului, repunerea în termen a recursului, casarea hotărârii, cu menținerea în vigoare a procesului-verbal cu privire la contravenție.

În susținerea recursului, apărătorul a indicat următoarele:

-- Pe data de 10 aprilie 2025, ora 11:00, a avut loc şedința de judecată în cauza civilă privind determinarea domiciliului copilului minor, dosar Timuş Olga vs Timus Anatolie în cadrul Judecătoriei Chişinău, sediul Centru. În urma acelei şedințe, apărătorul intimatului ne-a înmânat pentru prima dată copia hotărârii Judecătoriei Chişinău, sediul Buiucani, de încetare a procesului contravențional în privința lui Timuş Anatolie. Până la acel moment, nu au fost citați sau informați cu privire la şedința în care a fost examinată cauza contravențională, la fel nu a cunoscut despre examinarea cauzei şi nici despre pronunțarea hotărârii, prin acest fapt victimei Timuş Olga i s-a creat imposibilitatea de a participa la proces de a depune probe şi de a se apăra, de a explica circumstanțele producerii faptei sau de a combate eventualele afirmații false ale contravenientului.

--Hotărârea instanței din 05 martie 2025 este ilegală, fiind emisă cu încălcări grave de procedură. În baza procesului-verbal cu privire la contravenție cu seria nr. MAI06 423450 din 02.10.2024 a fost pornit procesul contravențional în privința Timuş Anatolie pe semnele contravenției prevăzute la art. 69 alin.(1) din Codul Contravențional, acesta a adresat cuvinte ofensatoare, cu caracter jignitor în adresa Timuş Olga, iar aceste afirmații au fost înregistrate video, constituind o probă directă a comiterii contravenției de injurie. În acest context Timuş Olga în calitate de victimă avea un drept garantat expres de lege de a participa în proces.

--Instanța de fond a dedus că nu există fapta contravențională, această concluzie este nefondată. În acelaş context, nu este clar de ce recurenta nu a fost citată legal sau cel puțin înștiințată despre şedință. Intimatul Timuş Anatolie vizitează frecvent *****, care locuieşte cu mama. Acest fapt demonstrează fără dubii că el cunoaşte şi are acces la domiciliul recurentei şi putea facilita citarea, ceea ce el nu a făcut. Prin urmare, necomunicarea citației către Timuş Olga nu se poate justifica, iar cauza a fost examinată cu încălcarea dreptului la apărare și a principiului contradictorialității.

Conform art.471 alin. (1)-(2) din Codul contravențional, *recursul se judecă de un complet din 3 judecători, fără prezența părților. Instanța de recurs fixează data examinării recursului și dispune să se comunice părților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului de depunere a referinței.*

Colegiul penal, ținând cont de faptul că, speța deferită justiției nu reprezintă o cauză de un interes deosebit pentru jurisprudență care ar impune prezența părților nemijlocit în ședință de judecată, prin prisma dispoziției generale din art. 471 alin.(1) din

Codul contravențional, a procedat la examinarea cauzei contravenționale fără prezența părților, dar cu acordarea dreptului participanților la proces de a depune referințe.

Analizând și apreciind motivele invocate în recurs, în cumul cu materialele cauzei penale și prevederile legale pertinente, Colegiul penal conchide că, recursul declarat este fondat și pasibil de a fi admis, cu casarea hotărârii instanței de fond și remiterea cauzei la rejudecare, din următoarele considerente.

Potrivit prevederilor art.473 alin. (1) pct.2) lit. c) din Codul contravențional, *după examinarea recursului, instanța de recurs admite recursul, casând hotărârea atacată, parțial sau integral, și dispune rejudecarea cauzei în primă instanță dacă este necesară administrarea de probe suplimentare.*

Colegiul penal reiterează că, instanța de recurs dispune rejudecarea cauzei în primă instanță dacă este necesară administrarea de probe suplimentare, dacă a constatat încălcări ale normelor de procedură privind formarea completului instanței de judecată, privind citarea obligatorie a părților, privind respectarea dreptului la apărare și a dreptului la interpret, precum și dacă a constatat încălcări ale prevederilor art.33-35 din Codul de procedură penală aplicate corespunzător.

De asemenea, instanța de recurs reiterează, că în conformitate cu prevederilor art.458 din Codul contravențional, la examinarea cauzei contravenționale în fond, instanța de judecată urma să soluționeze următoarele chestiuni: caracterul veridic al contravenției imputate, existența cauzelor care înlătură caracterul contravențional al faptei, vinovăția persoanei, în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional, existența circumstanțelor atenuante și/sau agravante, necesitatea sancționării și, după caz, caracterul sancțiunii contravenționale, alte aspecte importante pentru soluționarea justă a cauzei, iar instanța de recurs urmează în acest context să verifice dacă instanța de fond a respectat aceste condiții ce duc la legalitatea și temeinicia hotărârii emise.

În temeiul prevederilor art.462 alin. (1) din Codul contravențional, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală, întemeiată și motivată.

Cu titlu de principiu, instanța de recurs relevă că, domeniul contravențional a fost asimilat „acuzațiilor în materie penală”, în înțelesul european autonom al art.6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Analizând situația de fapt a cauzelor *Ziliberberg contra Moldovei*, hotărâre din 01.02.2005, §35 și *Anghel contra României*, hotărâre din 04.10.2007, §52, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a notat că în aceste spețe predomină elementele care sugerează că a fost vorba de acuzații penale. Astfel, în materie contravențională au fost recunoscute garanțiile procedurale specifice materiei penale, printre care și prezumția de nevinovăție, prevăzută de art.6 §2 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Verificând legalitatea, obiectivitatea și corectitudinea hotărârii contestate, în raport cu motivele invocate de recurent, Colegiul penal constată că, deși prima instanță își întemeiază concluzia și apreciază circumstanțele de fapt a cauzei prin prisma normelor legale care statuează că, autoritatea competentă să soluționeze cauza contravențională are obligația de a lua toate măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, completă și obiectivă, a circumstanțelor cauzei, de a evidenția atât circumstanțele care dovedesc vinovăția persoanei, cât și cele care dezvinovățesc persoana în a cărei privință a

fost pornit proces contravențional, precum și circumstanțele atenuante sau agravante, instanța emite o hotărâre care nu este clară și temeinică, fiind contrară normelor legale ce guvernează speța dedusă judecății.

În fapt, Colegiul Penal constată că, la 02.10.2024, agentul constatator al IP Râșcani a DP mun. Chișinău a IGP, Primac Eduard a încheiat procesul-verbal cu privire la contravenţie cu seria/nr. MAI06 423450 în privința lui Timuș Anatolie, prin care acesta a fost recunoscut vinovat în comiterea contravenției, prevăzute de art. 69 alin. (1) din Codul contravențional şi a fost sancţionat cu amendă în mărime de 10 unități convenționale, ce reprezintă echivalentul sumei de 500 de lei, pentru faptul că, la 30.09.2024, ora 13:21, aflându-se în mun. Chișinău, str. *****, manifesta comportament neadecvat exprimat prin cuvinte necenzurate și jignitoare în adresa cet. Timuș Olga.

Nefiind de acord cu decizia de sancționare emisă de agentul constatator pe procesul-verbal seria/nr. MAI06 423450 din 02.10.2024, contravenientul Timuș Anatolie a depus contestație în temeiul art.448 Cod Contravențional.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 05 martie 2025, a fost admisă contestația cet. Timuș Anatolie împotriva deciziei de sancţionare inclusă în procesul verbal cu privire la contravenţie cu seria/nr. MAI06 423450 din 02.10.2024, întocmită de către agentul constatator al IP Râșcani a DP mun. Chișinău a IGP, Primac Eduard, pe semnele contravenției, prevăzute de art. 69 alin. (1) din Codul contravențional. S-a anulat decizia de sancționare expusă în procesul verbal cu privire la contravenție cu seria/nr. MAI06 423450 din 02.10.2024 întocmit pe semnele contravenției, prevăzute de art. 69 alin. (1) din Codul contravențional, prin care Timuș Anatolie a fost sancţionat cu amendă în cuantum de 10 (zece) de unități convenţionale, ce reprezintă echivalentul sumei de 500 (cinci sute) de lei. S-a încetat procesul contravențional pornit în privința lui Timuș Anatolie, pe semnele contravenției prevăzute de art. 69 alin. (1) din Codul contravențional, din motiv că nu există faptul contravenției în acțiunile acestuia.

Potrivit art. 448 alin.(1) Codul contravențional, „Contravenientul, victima sau reprezentantul acestora, procurorul, dacă este parte în cauza contravențională, în cazul în care nu sînt de acord cu decizia agentului constatator sau în cazul în care aceasta a fost emisă cu încălcarea normelor procesuale stabilite de prezentul cod, sînt în drept să conteste decizia emisă asupra cauzei contravenționale. Termenul de contestare a deciziei agentului constatator este de 15 zile de la data emiterii acesteia sau, pentru părțile care nu au fost prezente la ședința de examinare a cauzei contravenționale, de la data înmînării copiei de pe decizia respectivă în condițiile art. 447^1 alin. (8).”

Potrivit prevederilor art. 455 alin. (1) Cod contravențional al Republicii Moldova, „(1) Ședința de judecare a cauzei contravenționale are loc cu citarea părților, în modul prevăzut de prezentul cod.

(2) Prezența agentului constatator sau, după caz, a procurorului, în cazul în care acesta este parte în cauza contravențională, la ședința de judecare a cauzei contravenționale este obligatorie. Absența agentului constatator sau, după caz, a procurorului, citați în conformitate cu legislația, fără motiv întemeiat și fără înștiințarea prealabilă a instanței, nu împiedică judecarea cauzei contravenționale și permite aplicarea

acestuia a unei amenzi judiciare de către instanța de judecată, în conformitate cu art. 201 din Codul de procedură penală.

(2[1]) Dacă pe parcursul judecării cauzei contravenționale se constată că agentul constatator este în imposibilitate de a participa în continuare la ședință, el poate fi înlocuit cu un alt agent constatator, fără reluarea judecării cauzei contravenționale de la început. Agentului care a intervenit în proces instanța îi oferă timp suficient pentru a lua cunoștință de materialele cauzei contravenționale, inclusiv de cele cercetate în instanță, și pentru a se pregăti de participarea de mai departe la procesul contravențional. Agentul are dreptul să solicite repetarea unor acțiuni procesuale deja efectuate în ședință în lipsa lui dacă are de concretizat circumstanțe suplimentare.

(2[2]) Înlocuirea agentului constatator se dispune de conducătorul autorității publice în care activează agentul constatator.

(3) Neprezentarea în ședință a făptuitorului sau a victimei, legal citate, fără motive întemeiate nu împiedică judecarea cauzei contravenționale.

(4) Participarea făptuitorului reținut este obligatorie. Aducerea lui este asigurată de poliție.

(5) În cazul în care se solicită aplicarea sancțiunii arestului contravențional, participarea făptuitorului și a apărătorului acestuia la ședința de judecare a cauzei contravenționale este obligatorie. Neprezentarea cu rea-voință a făptuitorului și nici a apărătorului acestuia permite aplicarea sancțiunii arestului contravențional în absența acestora.”

În această ordine de idei, Colegiul stabilește că instanța de fond a pronunțat o soluție pripită și nemotivată, în contextul în care, deși instanța de judecată a admis contestația depusă de Timuș Anatolie și a încetat procesul contravențional pornit în privința acestuia, pe semnele contravenției prevăzute de art. 69 alin. (1) din Codul contravențional, la materialele cauzei lipsește careva probe ce ar certifica faptul că, Timuș Olga, în calitate de parte vătămată, a fost citat legal, ceea ce constituie o încălcarea a dreptului la un proces echitabil, procesul contravențional fiind lipsit de elementul contradictorialității.

Din materialele cauzei, instanța de recurs relevă că, la examinarea cauzei contravenționale de către instanța de judecată, nici nu a fost expediată în adresa lui Timuș Olga careva citații, înștiințare cu privire la locul, data și ora examinării contestației depuse de către Timuș Alanalie împotriva deciziei de sancţionare inclusă în procesul verbal cu privire la contravenţie cu seria/nr. MAI06 423450 din 02.10.2024, întocmită de către agentul constatator al IP Râșcani a DP mun. Chişinău a IGP, Primac Eduard, pe semnele contravenției prevăzute de art. 69 alin. (1) din Codul contravențional.

În acest sens, Colegiul penal conchide că, eroarea admisă de către instanța de fond echivalează cu nerezolvarea fondului cauzei, ceea ce implică casarea hotărârii integral, cu remiterea cauzei la rejudecare de către instanța de fond, în alt complet de judecată, pentru înlăturarea erorilor admise, deoarece eroare admisă nu poate fi corectată de către instanța ierarhic superioară, fiind impusă necesitatea de casare și trimitere a cauzei spre o nouă examinare.

În această ordine de idei, instanța de recurs subliniază că, în temeiul prevederilor

procedurale de examinarea a cauzei, inclusiv în ordine contravențională, la o nouă rejudecare, instanța de fond urmează să țină cont de precizările instanței de recurs, or, pentru instanța de rejudecare, indicațiile instanței de recurs sunt obligatorii în măsura în care situația de fapt rămâne cea care a existat la soluționarea recursului.

CEDO, în speța *Luka contra României* a evidențiat că art. 6 implică faptul că deciziile instanțelor trebuie să precizeze în mod suficient motivele pe care se întemeiază, astfel încât să arate că părțile au fost ascultate și să garanteze posibilitatea unui control public al administrării justiției. Altfel spus, art. 6 îi atribuie „instanței" obligația de a efectua o examinare efectivă a motivelor, argumentelor și probelor părților, cu excepția cazului în care se apreciază relevanța acestora și fără a fi înțeleasă ca implicând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (*Van de Hurk împotriva Țărilor de Jos, citată anterior, p. 19-20, pct. 59 și 61*). Curtea evidențiază că trebuie să se țină seama de relevanța și incidența argumentului sau motivului cu privire la care instanța nu s-a pronunțat la încheierea cauzei (*Jahnke și Lenoble împotriva Franței (dec.), nr. 40490/98, CEDO 2001-IX; și Dima împotriva României, 16 noiembrie 2006*).

Colegiul penal consideră că, argumentele invocate de participanții la proces sunt importante pentru rezultatul procesului și necesită un răspuns concret în hotărâre. Pe când abținerea instanței ierarhic inferioare de furnizarea unui răspuns explicit la un șir de argumente invocate, constituie o încălcare a art. 6 alin. (1) CEDO, deoarece participanților nu le-a fost acordată posibilitatea de a ști dacă aceste argumente au fost neglijate sau respinse, și în ultimul caz, cauzele acestei respingeri.

Procedând în asemenea mod, instanța de fond n-a acordat deplină eficiență prevederilor legale astfel, la judecarea cauzei, se constată erori judiciare. Aceste erori judiciare se exprimă prin modul de cercetare și apreciere a probelor prezentate de părți, de gradul de percepție și analiză a materialului cauzei raportat la conținutul normativ pe care se bazează cererea, astfel nemotivarea hotărârii, prin prisma practicii CEDO se echivalează cu neexaminarea fondului cauzei.

Elucidarea tuturor împrejurărilor menționate are o mare importanță la examinarea corectă a cauzei, ceea ce instanța care a examinat fondul nu a efectuat, prin ce au fost încălcate normele dreptului procedural și dreptul la un proces echitabil, care neapărat servește drept temei pentru anularea încheierii atacate și remiterea cauzei la o nouă reexaminare, în aceeași instanță, în alt complet de judecată. Astfel, reieșind din faptul că erorile admise de către instanța de fond nu pot fi reparate de către instanța de recurs, Colegiul penal va remite cauza dată la o nouă reexaminare în instanța de fond.

La o nouă examinare, instanța de fond urmează să țină cont de cele enunțate mai sus și să emită o hotărâre legală, întemeiată și motivată în strictă conformitate cu prevederile legislației în vigoare.

În conformitate cu art. art. 473 alin.(1) pct.2) lit. c) din Codul contravențional, Colegiul Penal al Curții de Apel Centru,-

D E C I D E :

Admite recursul declarat de către avocatul Pascal Iuliana în interesele recurentei Timuș Olga, casează total hotărîrea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 05 martie

2025, prin care a fost admisă contestația depusă de Timuș Anatolie și s-a anulat decizia de sancționare expusă în procesul-verbal cu privire la contravenție cu seria/nr. MAI06 423450 din 02.10.2024 întocmit în privința lui Timuș Anatolie în baza art. 69 alin. (1) Cod contravențional, cu încetarea procesul contravențional, din motiv că nu există faptul contravenției, și *trimite cauza la rejudecare în aceeași instanță, în alt complet de judecată*.

Decizia este irevocabilă.

Președintele Colegiului, judecător Ion Bulhac

Judecătorii Natalia Mămăligă

Vitalie Pîslariuc